

Yttrande avseende SOU 2023:17 Tydligare bestämmelse om hets mot folkgrupp

Diarienummer Ju2023/01030

Justitiedepartementet

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) har endast mer översiktligt haft möjlighet att granska och yttra sig över utredningens tämligen komplicerade förslag. Att fullt ut tränga in i all problematik som inryms i betänkandet har vi inte haft resurser till. Mot den bakgrunden har vi nödgats koncentrera oss på att komma med reflekterande synpunkter gällande utredningens förslag om ny utformning av det viktiga – och högaktuella - brottet hets mot folkgrupp med sammanhängande förslag till ändringar i tryckfrihetsförordningen.

Inledningsvis kan nämnas att det naturligtvis finns mycket positivt att framhålla vad gäller innehållet i betänkandet. Den föreslagna lydelsen av brottet hets mot folkgrupp med ny inriktning som målsägandebrott känns positiv. Vissa oklarheter rörande distinktionen och avgränsningen av målsägandefrågan föreligger, vilka synes behöva analyseras mer och tydliggöras. En sådan fortsatt bearbetning känns angelägen under den fortsatta handläggningen.

BOJ har också all respekt för utredningens ambitioner att genom förslagen bl a söka motverka en eventuell fördragsbrottstalan mot Sverige i EU-domstolen. För BOJ är det, vill vi understryka positivt med en ny utformning av det aktuella lagrummet med ett tydligt brottsofferperspektiv. Brottet föreslås således att bli ett målsägandebrott.

Något som för oss känns anmärkningsvärt i utredningen är emellertid att det så tydligt framhålls att de föreslagna ändringarna i brottsbalken och i tryckfrihetsförordningen inte innebär att det straffbara området blir mer omfattande eller att fler gärningar blir straffbara. Det låter nästan som huggit i sten när utredningen sammanfattande uttrycker det som att utredningens förslag alltså inte innebär "att något som nu är tillåtet blir otillåtet". Vad säger domstolarna om det vid en eventuell framtida prövning av ny lagstiftning? Kan man fråga sig.

Och det är just här det enligt BOJs uppfattning kan kännas som att det finns en elefant i rummet när utredningsförslaget närmare granskas. Däri nämns inte koranbränning. Av naturliga skäl inte heller alla komplikationer gällande synen från vissa länder på Sverige och vår långtgående yttrandefrihet i den pågående Natoansökningshandläggningen. Den rättsliga bedömningen av koranbränningarna i Sverige har internationellt rönt mycket stor uppmärksamhet. I debatten på hemmaplan är det inte heller alldeles glasklart med hur koranbränningar bör eller kan tacklas rättsligt även om en huvuduppfattning kan sägas vara att yttrandefriheten i Sverige har sådan tyngd och betydelse att den väger över i många fall.

Det är alltså genom nu beskrivna reflektioner från vår sida som vi tycker att utredningen – trots allt det positiva från ett brottsofferperspektiv som den inrymmer – känns något ofullständig och i behov av ytterligare överväganden. Leder förtydliganden av befintlig lagstiftning till bättre klarhet eller rent av till komplikationer synes vara en relevant fråga i sammanhanget enligt BOJs uppfattning.

BOJ kan mycket väl tänka sig att de reflekterande synpunkter vi nu lämnat kan behandlas under den fortsatta handläggningen gällande betänkandet.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
sven-erik.alhem@boj.se

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare
fredrik.mellqvist@boj.se